

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13841

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα:

1. Διανομή της Ρωμανίας
2. Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου
3. Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς
4. Οριστικό Σχίσμα Εκκλησιών
5. Ειρήνη της Αυγούστας

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1. Οριστικό Σχίσμα Εκκλησιών (1054), 2. Διανομή της Ρωμανίας (1204), 3. Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς (1453), 4. Ειρήνη της Αυγούστας (1555), 5. Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου(1572)

(2) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις /φράσεις (τρεις περισσεύουν): πνευματικός κόσμος, ορθός λόγος, κοινωνικό συμβόλαιο, φωτισμένη απολυταρχία, φωτισμένη δεσποτεία, διάκριση εξουσιών. Αδ. Κοραής, Ευγ. Βούλγαρης.

Οι εκφραστές του πνεύματος του Διαφωτισμού ξεκινώντας από τις επιτυχίες της επιστήμης και βασιζόμενοι στον _____ προτείνουν λύσεις για τη βελτίωση του ανθρώπου και την ανάπλαση της κοινωνίας. Ένας από τους σπουδαιότερους προδρόμους του Διαφωτισμού, ο Τζον Λοκ διατύπωσε την αρχή του _____, ότι δηλαδή οι κυβερνήσεις συγκροτούνται βάσει συμφωνίας με το λαό. Ο Γάλλος Μοντεσκιέ, στο βιβλίο του με τίτλο «το Πνεύμα των Νόμων» διατυπώνει τη θεωρία της _____ σε νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική. Οι διαφωτιστές ταξίδευαν στο εξωτερικό, όπου εξέθεταν τις απόψεις τους, προσκεκλημένοι συχνά από ηγεμόνες της λεγόμενης _____, όπως ήταν ο Φρειδερίκος Β' της Πρωσίας. Κορυφαίοι Έλληνες Διαφωτιστές αναδείχθηκαν ο Ρήγας Βελεστινλής και ο _____, ο οποίος

υπερασπίζεται θερμά τις φιλελεύθερες ιδέες στο έργο του «*Αδελφική Διδασκαλία*» (1798).

(μονάδες 5)

Απάντηση: ορθό λόγο, κοινωνικού συμβολαίου, διάκρισης των εξουσιών, φωτισμένης δεσποτείας, Αδαμάντιος Κοραής

1.β. Να εξηγήσετε τη σημασία των ακόλουθων ιστορικών όρων: αλληλέγγυον, στρατιωτόπια.

(μονάδες 8+7=15)

Αλληλέγγυον: νόμος που επιβλήθηκε από τους Μακεδόνες και αποτέλεσε το μεγαλύτερο πλήγμα κατά των Δυνατών. Το αλληλέγγυον υποχρέωνε τους εύπορους γείτονες να καταβάλουν τους φόρους των φτωχών αγροτών της κοινότητας.
(η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 39 του σχολικού βιβλίου)

Στρατιωτόπια: Ο θεσμός των θεμάτων, που δημιουργήθηκε τον 7ο αιώνα, την περίοδο της διακυβέρνησης του Ηράκλειου, περιλάμβανε και τα στρατιωτόπια. Τα στρατιωτόπια ήταν κτήματα που ανήκαν στους στρατιώτες, από τα έσοδα των οποίων εξασφάλιζαν και συντηρούσαν το άλογο και τον οπλισμό τους. Το κτήμα και η υποχρέωση για στρατιωτική υπηρεσία μεταβιβαζόταν από τον πατέρα στον πρωτότοκο γιο. (Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 15 του σχολικού βιβλίου)

ΘΕΜΑ 2

2.α. Πώς και πότε υποτάχθηκε το Βουλγαρικό κράτος του Σαμουήλ στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία;

(μονάδες 13)

Το 976, ο νέος ηγεμόνας των Βουλγάρων Σαμουήλ γίνεται ο αρχιτέκτονας ενός νέου βουλγαρικού κράτους με κέντρο τη βορειοδυτική Μακεδονία (Πρέσπα-Αχρίδα). Ο Σαμουήλ, στη συνέχεια, επεκτείνει τις βουλγαρικές κτήσεις μέχρι το Δούναβη και την κεντρική Ελλάδα. Η προέλαση του Σαμουήλ ανησύχησε το Βυζάντιο. Αρχικά ο αυτοκράτορας Βασίλειος Β', επειδή αντιμετώπιζε τότε εσωτερικά προβλήματα, περιορίστηκε σε διπλωματικά μέτρα. Αργότερα όμως, οι Βυζαντινοί ανέπτυξαν έντονη στρατιωτική δράση κατά των Βουλγάρων με πρώτη επιτυχία στην περιοχή του Σπερχειού από τον στρατηγό Νικηφόρο Ουρανό (997). Δεκαεννιά χρόνια αργότερα, το 1014, στη μάχη του Κλειδιού, κοντά στο Στρυμόνα, η νίκη των Βυζαντινών υπήρξε καθοριστική για την τύχη του βουλγαρικού κράτους: η

Βουλγαρία, το 1018, υποτάσσεται και προσαρτάται στο Βυζάντιο, που με τη σειρά του εφαρμόζει πολιτική εντατικού εξελληνισμού της Παλαιοβουλγαρικής Εκκλησίας.
(*Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 45 του σχολικού βιβλίου*)

2.β. Ποια ήταν η νέα αντίληψη της Αναγέννησης σχετικά με την αγωγή και την επιστήμη;

(μονάδες 12)

Στη φράση του Έρασμου, σημαντικού εκπρόσωπου της ανθρωπιστικής κίνησης στην Ευρώπη, *οι άνθρωποι δε γεννιούνται, αλλά γίνονται* περικλείεται η αντίληψη του αναγεννησιακού ανθρώπου για το ρόλο και τη δύναμη της εκπαίδευσης. Αυτό το πνεύμα της αγωγής είναι διάχυτο στα κείμενα της αναγέννησης.

Πεποίθηση, εξάλλου, του ανθρώπου της εποχής ήταν ότι η επιστήμη εξελίσσεται με την παρατήρηση, την εμπειρία και το πείραμα.

(*Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 120 του σχολικού βιβλίου*)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική